

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nov. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, osmrtnice, zabavale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjša vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utoljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnilne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“: - Natishila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „Edinost“

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo 5. februarja 1911 ob 10. uri predpol. v veliki dvorani „Nar. doma“ v Trstu

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev novega odbora.
5. Volitev pregledovalcev računov.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi uljudno vabi

ODBOR.

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 1. — Zbornica je nadaljevala debato o bančni predlogi. Posl. Teodor Mihaly (Romun) je izjavil, da bodo narodnosti glasovale za bančno predlogo. Nato je posl. Anton Bikady (justhovec) izjavil, da bo glasoval za predlogo. — Zatem je povzel besedo grof Stefan Tisza. Opisal je zgodovino bančnega vprašanja in rekel, da je bila nekdanja avstrijska narodna banka nasproti Ogrski naravnost sovražna, dočim ne stavlja avstro-ogrsko banka Ogrski nikakih političnih zahtev. Govornik je navedel dokaze za to, da je avstro-ogrsko banka v minulosti rešila svojo nalogo pravično na najstisnejši način. Govornik je nadalje pripomnil: Na vprašanje, če bom tudi leta 1917 zavzemal to stališče, izjavljam, da če bom živel in bodo razmere take, kakor so danes, bom tudi leta 1917 tega mnenja, tako tudi leta 1927 in sploh ob vsakem času. Govornik je potem govoril o pomenu plačevanja v gotovini.

Viharna seja bosanskega sabora.

SARAJEVO 1. V deželnem zboru so se odigrali danes viharji prizori, ker so skušali Srbi siloma preprečiti sejo. Ko je predsednik dal na glasovanje konec debate o predlogi glede poštnih hranilnic, so Srbi napadli predsedniško mizo. Predsednik je moral prekiniti sejo. Ko je bila seja zopet odprta, se je izvršilo tretje čitanje v odsotnosti Srbov.

Industrijski svet.

DUNAJ 1. V trgovinskem ministerstvu se je vršila danes seja 5. oddelka industrijskega sveta, na kateri se je razpravljalo o dveh industrijskemu svetu odkazanih zakonskih načrtih, tičečih se razširjenja zavarovanja zoper neugode in bolezni tudi na obrate pomorske plovbe in pomorskega ribištva. O obeh zakonskih načrtih je člen baron Economo predložil obširno tiskano poročilo.

Pravda radi žaljenja Veličanstva na Angležkem.

LONDON 1. Časnikar Milins je v listu „Liberator“, ki izhaja v Parizu, objavil več člankov, v katerih je trdil, da je bil sedanji kralj Lurij, ko je bil še prestolonaslednik, poročen s hčerjo nekega admirala, katero je pa zapustil, ter se poročil s sedanjo svojo ženo in kraljico. Kralj je po generalnem

državnem pravdniku vložil tožbo proti Milinsu, ki je bil obsojen v enoletni zapor.

Turško bolgarska carinska vojna.

CARIGRAD 1. „Tanin“ poroča, da je vlada sklenila predložiti zbornici zakonski načrt, po katerem bi se v slučaju, da po- viša Bolgarska generalni tarif, na vse bol- garske produkte naložilo 100 odstotno ca- rino.

Kuga v Mandžuriji.

PETROGRAD 31. — V Vladivostoku je imelo društvo zdravnikov sejo. Zdravniki so izjavili, da so na ruski progi mandžurske železnice odredbe, ukrenjene proti kugi, nezadostne. Sedaj prevažajo na železnici ruske rekrute, radi česar narašča nevarnost. — V Fudjadjanu je dne 29. t. m. umrlo 141 oseb; v Harbinu so našli na ulicah 15 mrtičev. — V Mukdenu se je pojavila kuga med kitaj- sko gardo. — V Hulančenu, Asihu, Zizi- karu razsaja kuga silno, istotako v Kvan- čentsiju in Bedinu. Hvalijo odločne odredbe, ki so jih ukrenili Japonci.

Glasom poročil iz Harbina, se kitajsko prebivalstvo povsod protivi vladnim odred- bam in beži iz mest in vasi.

Iz pruske zbornice.

BEROLIN 1. Na današnji seji poslanske zbornice je bil posl. dr. Liebknecht med svojim govorom trikrat pozvan od predse- dnika, naj govori k stvari, in ko ni govoril k stvari, mu je bila potom glasovanja od- vzeta beseda. To je prvi tak slučaj v pruski poslanski zbornici.

Sofija 1. Predsednik balkanskega ko- miteja Buxton je na svojem potovanju po Macedoniji dospel danes semkaj preko Ca- rigrada. Buxton je imel pogovor z Banevom in Gešovom.

Delegacije.

Odsek za unanje stvari avstrijske delegacije.

BUDIMPEŠTA 1. — V seji odseka za vnanje zadeve avstr. delegacije je grof Aehrenthal odgovoril na resolucijo glede balkanskega zavoda v Sarajevu, ki je bila sklenjena v prejšnjem zasedanju. Rekel je, da je skupno ministerstvo že preje podpiralo zavod za proučevanje Balkana, ter obljubil, da bo skupna vlada zavod tudi v bodoče podpi- rala.

Glede resolucije, ki je bila sklenjena v prejšnjem zasedanju v zadevi varstva izse- ljencev, je grof Aehrenthal rekel, da si vlada že več let sem prizadeva, da bi razširila število konzulatov v deželi, kjer je to po- trebno z ozirom na varstvo izseljencev.

BUDIMPEŠTA 1. Proračun minister- stva vnanjih zadev je bil sprejet. Resolucija posl. Soukupa, da se odpravi poslaništvo pri Vatikanu, je bila odklonjena. Resolucija istega poslanca, zadevajoča razoroženje, je bila sprejeta v obliki, ki jo je modificiral posl. Kozłowski, da vzame odsek na zna- nje izjavo ministra vnanjih zadev, in za- hteva od skupne vlade, da vporabi vsa sredstva, ki bi utegnila dovesti do tega ve- likega cilja.

Program delovanja odsekov avstrijske delegacije.

BUDIMPEŠTA 1. — Danes so se pod predsedstvom dr. Baernreitherja posvetovali načelniki posamičnih strank avstrijske dele- gacije; navzoči so bili tudi skupni ministri in ministerski predsednik baron Bienerth. Na posvetovanju so se sporazumeli za sledeči

delavni program: v petek, soboto, oziroma tudi v nedeljo in ponedeljek se bo vršila razprava proračuna vojne mornarice. Pri- hodnji teden ne bo delegacijskih razprav, ker bo imela poslanska zbornica svoje ple- narne seje. Od 13. t. m. naprej bo zboroval vojni odsek, dokler dovrši svoje delo, kar utegne trajati do 18. oziroma do 20. t. m. Dne 21. t. m. se sestane finančni odsek. Dne 22. t. m. prično bržkone zopet ple- narne seje. Pododsek za zalaganja armade se sestane dne 16. t. m. Na odsekov se se bosta povabljeni tudi poljedelski minister baron Wiedmann in sekcijski načelnik Ertl. Na seje vojnega odbora bo povabljen tudi finančni minister.

Mornariški odsek ogrske delegacije.

BUDIMPEŠTA 1. — Mornariški odsek ogrske delegacije je danes nadaljeval raz- pravo mornariškega proračuna.

Plenarna seja avstrijske delegacije.

BUDIMPEŠTA 1. Predsednik dr. Ba- ernreither je otvoril sejo ob 3. uri popolu- dne. Na dnevnem redu je bila kakor prva točka volitev podpredsednika in zapisni- karja. Podpredsednikom je bil izvoljen vitez Kozłowski, zapisnikarjem pa grof Abens- perg-Traun. Nato so se izvršile nadomestne volitve v odseke. V odsek za vnanje stvari je bil izvoljen dr. Petelenz, v vojni odsek grof Abensperg-Traun in knez Lobkovitz, v peticijski odsek grof Abensperg-Traun in Stojalowski. S tem je bil dnevni red izcrp- ljen. Prihodnja seja bo naznanjena pisme- nim potom. Seja je bila zaključena ob 3:30 popoldne.

Pravica za vseh!

Zahtevamo da se razpusti društvo „Südmark“!

Politično društvo za Slovence na Koro- škem je bilo minuli mesec razpuščeno z razlogom, da je prekoračilo svoj delokrog, ker je izvrševalo zasebno ljudsko štetje.

V večerni izdaji „Grazers Tagblatt“ št. 28 pa čitamo, da je vsenemško, protestan- tovsko, hujskajoče društvo „Südmark“ iz- dalo v tretjem tednu meseca januarja za troške ljudskega štetja K 300.—

Ce pomislimo, da razburjenje, navstave v slovenski in (lahko rečemo) splošno av- strijski javnosti, radi razpusta slovenskega političnega društva v Celovcu še ni poglelo, potem se moramo naravnost čuditi brez- mejni drznosti in cinizmu, s katerim vse- nemško, slovenske duše kupavajoče in našo državo razdirajoče društvo „Südmark“ javno naznanja, da se „Südmark“, ki je baje nepolitično društvo, sme neovirano vi- kati v posle, radi katerih je bilo slovensko politično društvo — razpuščeno! Čuditi se treba temu tembolji, ker je „Südmark“ kakor nepolitično društvo v svojem delo- krogu bolj omejeno, nego pa kako politično društvo. Če je torej politično društvo za Slovence na Koroškem prekoračilo svoj de- lokrog s tem, da se je utikalo v posle ljud- skega štetja in bilo radi tega razpuščeno, potem pa je nepolitično društvo „Südmark“ dvakrat prekoračilo ta svoj delokrog in mora radi tega biti tudi brez drugega raz- puščeno.

Po izjavi ministra za notranje stvari, grofa Wickenburga, je ljudskemu štetju na- men, da poda verno sliko razmer v državi, da ustvari podlago za znanost in upravne odredbe. Iz tega sledi, da je ljudsko štetje

stvar, ki globoko posega v politično življe- nje posameznih narodov, ker vspehi vsako- časnega ljudskega štetja tvorijo za deset let podlago vsem odredbam, tičečim se teh posameznih narodov. Umevno je torej, da politično društvo mora skrbeti za to, da bodo končni vspehi tega statističnega dela resnični, ker so le ti podlaga vsemu njevo- vemu delovanju. Dokler torej politično dru- štvo ni storilo drugega, nego da si je zbi- ralo material za svoje delo in gledalo na to, da bi vspehi ljudskega štetja tudi odgovar- jali dejanskim razmeram, dotlej to društvo ni v ničemer prekoračilo svojega delokroga, ampak je ostalo vedno v mejah istega, zato pa je bil tudi razpust političnega društva za koroške Slovence v Celovcu nezakonit, bil je to čin brutalnega nasilja, ki so ga izvr- šili gospodari nad svojimi heloti.

Vsa infamija tega čina koroških nem- škkih mogotcev pa pada v oči tem bolj, če pomislimo, da se „Südmark“ kljub vsemu temu, sme še vedno pečati z ljudskim šet- jem in da celo v listih izkazuje troške, ki jih ima s to, po vladi za nezakonito progl- šeno ingerenco! Treba pred vsem pomisliti, da „Südmark“ (kakor že opetovano pov- darjano) po svojih pravih ni politično in ne znanstveno društvo in torej nima z ljud- skim štetjem ničesar opraviti.

Da je ta naš nazor povsem pravilen, dokazuje dejstvo, da je nedavno temu „Triester Zeitung“ pisala, da se v uradu „Lege Nazionale“ nahaja neki italijanski urad za ljudsko štetje in da je ravnateljstvo „Lega Nazionale“ na to vest objavilo po- pravke, da se „Lega Nazionale“ nikakor ne vti- ka v posle ljudskega štetja! Vodstvo „Lega Nazionale“ se je balo, da bi društvo, ki je nepolitično, bilo razpuščeno radi pre- koračenja svojega delokroga.

Tak strah pa za „Südmark“ ne velja.

„Südmark“ pa, ki je nepolitično in neznanstveno društvo, ki mu je namen raz- narodovanje in kupovanje slovenskih duš, sme neovirano delati ono, kar je drugim prepovedano! Ali ne le to. Politično dru- štvo za Slovence na Koroškem je bilo raz- puščeno, ker je delalo na to, da bi končne številke ljudskega štetja odgovarjale dejan- skim razmeram, „Südmark“ pa sme javno in pod zaščito in patronanco koroških in štajerskih nemških javnih funkcionarjev fal- zificirati ljudskoštetne rezultate.

Pozivljamo slovanske državne po- slance vseh strank, naj ukrenejo ener- gično akcijo, da se društvo „Südmark“ takoj razpusti zavolj prekoračenja svo- jega delokroga, ker, ako se to ne zgodi, bo to novim dokazom, da smo Slovenci iz- ročeni zbesnelemu nemškemu furorju na milost in nemilost!

GOVOR

dra. Rybářa na javnem shodu političnega društva „Edinost“ minole nedelje.

(Dalje.)

Pogajanja z vlado radi vseučilišnega vprašanja. — Nezaslišano postopanje se Slovenci!!

Ko je vlada predložila načrt o laški pravni fakulteti, je naša skupna jugoslovans- ska delegacija — brez razlike strank — izvolila poseben vseučiliški klub, ki je od- poslal k ministerskemu predsedniku posebno deputacijo, oziroma predsedstvo kluba, da povpraša ministra, kako opravičuje vlada to,

ljudi vam le odira na primer ta potuhnjeni, zvijačni šlibar Oblak! Ali niste še slišali o tistem testamentu?

„Ne, ne! Kaj pa se je zgodilo?“

„Torej vi tega še ne veste? Po vsem mestu ga obsojajo radi tega. Vsilil se je pokojnemu Salendru, da mu napiše testa- ment in dal si je v njem zapisati tri sto kron!“

„Ojoj! Saj to ni niti možno! — Kaj, on da bi bil tak umazanec?“

„Da, da! prav gotovo! — A ta nje- gov sinček Benjaminček bo ves po njem; kakoršen stari, tak mladi!“

„Tudi sem že slišala, da! Prosim vas — edini sin mu je! Potem si že lahko mi- slimo, kak da bo!“

„V vseh neumnostih ga poučava stari. Oba sta vam lepa ka — ka — počakajte, kako pa je že to rekel gospod učitelj Pecka — kameljona! Da, kameljon! Veste, gospa Krivčeva, kameljon vam je taka žaba, ki zna vsak trenutek spremeniti svojo barvo, kakor je ravno potreba! In to zna Oblak tudi!“

„Zna, zna, toda to mu tudi vedno ne pomaga. Njegovega pridnega sinčka so mu vendar zapodili iz šol, čeprav je prosil okoli profesorskih gospa, naj bi zanj prosile.“ (Pride še).

PODLISTEK.

Skrbi gospe Bobkove.

M. Ž.

Na začetku počitnic se je gospa Mar- garet Bobkova, vdova po malomestnem klobučarju in skrbna mati gimnazijalcev v — sedaj hitro psevdonom za naziv mesta! — sicer pa je itak vseeno, kakšno ime da mu damo — recimo torej v Velikem Blatu, solnčnega toplega jutra vračala se svojo kolegino, t. j. gospo, ki je ravno tako imela študente na stanovanju, Antonijo Krivčeva, s urga domov. Razgovorjali sta se o svojih skrbih, ne da bi pri tem zapazile, kako hitro čas beži in, da je stara, zarjavela ura na stolpu glavne cerkve pomaknila svoj ka- zalec do blizu desete ure.

„Verujte mi, gospa Krivčeva, kadar mi gredo ti fantini enkrat iz pred oči, mi je kakor da bi bila za deset let mlajša. Tako se človek oddahne! Lepo breme sem si vzela na svoje rame! Zlati časi, ko so še bile pri meni kandidatnje s pripravnic!“

Škoda, da sem si pozneje vzela študente — mislila sem, da si kaj polepšam življe- nje. Lepo sem si polepšala, da; žalostna sem, kadar se spominjam! Med fanti in puncami je velika razlika, gospa Krivčeva, ravno taka skoraj — če bi hotela tako pri- merjati — kakor med krompirjem in poma- rančo!“

„Tako, tako, to pravim tudi jaz! Sto- krat boljše bi bilo, ko bi imela študentke na stanovanju. Tak-le bubec se vam ne uči in ne uči, na koncu konca propada, to se razume, in potem vas za vso dobroto, ki jo izkazuje takemu paglavcu, prihaja še nje- gov oče zmerjati!“ — je pristavila naglo Krivčeva.

„No —“, se je hotela gospa Bobkova nekoliko pohvaliti — „nočem se bahati, ali moram reči, da pri meni ni še noben štu- dent propadel! Jedinii Pšenička je imel dosti opraviti z giščino, ampak vzrok temu je bila le njegova bolezen. V tem oziru sem za študente — kakor meter! Ali druge reči, ki jih ti malopridneži počnejo, me palijo do mozga! Včasih vam napravljajo cel semenj iz stanovanja. Oni dan so si prinesli od- nekod — ah, kako se že to imenuje — gramofon, navili so si ga in ga potem spu-

da hoče dati Italijanom najvišje učilišče, nam Jugoslovanom pa — nič? Razun že znanih praznih obljub. Minister se je zviljal in rekel, da mu naše zahteve niso še znane, da naj jih torej formuliramo, a da vsa ni možno naenkrat izvesti. To pa smo že popred vedeli tudi mi sami. Na to smo v smislu ministrovega poziva v vseučiliškem klubu formulirali svoje zahteve, ki pa so bile tako skromne, da se je celo eden nemških pravkov — načelnik nemško-nacionalne zveze baron Chiari — izrazil, da o teh zahtevah bi se dalo govoriti. Naše formulirane zahteve so se glasile:

a) zagrebškemu vseučilišču naj se dovoli reciprociteta, kar je jednostavno — naravno;

b) ker ustanovitev slovenske fakultete ne bi bila možna takoj, naj bi bilo slovenskim učenjakom amokčeno, da bi se na vseučilišču v Pragi ali Krakovu habilitirali — to je: pripravili za poklic vseučiliških profesorjev;

c) vlada naj poda obvezno izjavo, da v doglednem času — nismo torej niti zahtevali kakega določenega roka in bi se zadovoljili tudi s petimi ali desetimi leti — ustanovi slovensko vseučilišče v Ljubljani;

d) slednjič smo stavili zahtevo — ki pa je bila v vseučiliškem klubu vsprejeta le z večino glasov, ker se nekaterim poslancem ne vidi tolike principijelne važnosti — da italijansko vseučilišče nikakor ne sme priti v Trst. Nekateri poslanci stoji namreč na stališču, da bi mogli eventualno privoliti tudi v Trst kakor sedež italijanske univerze, ako bi se nam dovolilo primerne kompenzacije.

S temi tako formuliranimi zahtevami je šla naša deputacija, oziroma predsedstvo zopet k ministerskemu predsedniku. Ali tedaj se je zgodilo nekaj čudnega, naravnost nepričakovanega. Ko je hotela deputacija obrazložiti gornje zahteve, je ministerski predsednik hkratu posegel v besedo in hitro izjavil, da sedaj sploh ne govori več o stvari!!!

Členi deputacije so kar okameneli od začudenja. Par dni popred še jih je minister sam pozival, naj formulirajo naše zahteve, sedaj pa izjavlja, da niti ne govori o stvari!!!

Mi si seveda nismo znali razlagati te več nego čudne spremembe v razpoloženju ministerskega predsednika. Nu, kmalu smo izvedeli vzrok temu. Pritiskati so začeli nemški radikali in v ministerskem svetu je večina nemško-nacionalno mislečih njega članov proti Bienenrothovemu stališču sklenila, da Slovincem se nima ničesar dati...! Tako se je vlada zopet enkrat uklonila diktatu nemške nestrpnosti!

Naravno je, da smo mi na ta afront odgovorili s skrajnim sredstvom — z obstrukcijo v proračunskem odseku. Povsem opravičeno smo se postavili na stališče: Če vi nečete niti govoriti z nami, pa tudi mi ne bomo dopuščali, da bi vi govorili! Posledica obstrukcije v proračunskem odseku, so bile — počitnice parlamenta.

V mesecu decembru je vlada zopet poskušala, da bi nas pridobila za kompromis, po katerem naj bi se načrt za italijansko fakulteto izročil posebnemu pododseku v razpravo, kjer bi mogli govoriti tudi o naših zahtevah. Ali v tem je prišla demisijska li. Bienenrothovega kabineta in tudi rečeni kompromis je padel v vodo. Te zadnje dni pa smo bili zopet pri ministerskem predsedniku in pri naučnem ministru in zdelo se je kakor da je vlada pripravljena nam kaj privoliti. Toda hitro nam je bilo jasno, da nas hoče le voditi za nos. Posneli smo, da bi se hotelo dovoliti, da bi hrvatski dijaki iz Dalmacije in Istre, ki so študirali na zagrebškem vseučilišču, smeli odslej polagati izpite pred posebno komisijo, ki bi se v ta namen sestavila v Zadru. Na prvi pogled je jasno, da ta odredba bi bila še slabša za nas. Poprej so jih vsaj izpraševali profesorji univerze, kjer so študirali in ki so jih poznali, sedaj pa bi morali stopati pred povsem nepoznanim komisijo. To ne le da bi ne bila nikakršna koncesija, marveč poslabšanje, kakor so naglašali hrvatski poslanci sami.

Na zahtevo po slovenski univerzi niti ne odgovarjajo. Tudi o habilitiranju slovenskih znanstvenikov v Pragi ali Krakovu noče vlada niti čuti. Edino, v kar bi vlada privolila, bi bilo habilitiranje na vseučilišču v Zagrebu.

Na videz bi bilo to ugodno, ker se na vseučilišču v Zagrebu predava v jeziku, ki je našemu popolnoma soroden. Ali tudi tu je vmes velika zadržanost. Na zagrebškem vseučilišču bi smeli pač predavati slovenski profesorji, ali slovenski študentje ne bi smeli ali mogli tam študirati!! Komu naj bi potem slovenski profesorji predavali? Svar bi bila ob enem žalostna in smešna: v Pragi bi imeli slovenskih dijakov brez slovenskih profesorjev, v Zagrebu pa slovenski profesorjev brez slovenskih dijakov!! In značilno za razpoloženje sedanje vlade nasproti nam je, da bi hotela to, kar je v resnici brez vrednosti za nas, označiti še kakor veliko milost. Da se poslužim znanega izraza: to je čisto navadna farbarija!

Hrvatska kriza.

Hrvatski sabor brez predsedstva.

Predsednik sabora je kar na svojo roko odgodel zasedanje do 7. t. m. Seveda je to storil na komando bana Tomašića. Zato je 30 poslancev koalicije zahtevalo, da se ima za torej predpoludne sklicati sejo. Ker je pa predsednik sabora dr. Neuman bolehav, in je prvi podpredsednik Praprotnič odpotoval z banom v Budimpešto, a drugoga podpredsednika dr. Superina ni bilo možno nikjer najti, da bi se mu izročilo omenjeni poziv, se tudi seja ni mogla vršiti.

Ljudsko štetje.

V obrambo.

V naše uredništvo je došel g. Aite in nas je naprosil, da priobčimo to le njegovo obrambo:

Ko je šlo za to, da se izpolni popisne pole za stranke v mojih hišah, sem velel svojemu upravitelju Emiliju Corva, naj pobere pole in sem mu dal resna navodila v smislu, da se mora strogo ravnati po napovedbah, ki jih dobi od strank, in držati se določil zakona. G. Corva se je podal k posamičnim strankam, da si zabeleži napovedbe, potrebne za ljudsko štetje, prav tako, kakor so jih podale stranke. Podavši se na to v prodajalno g. Aite, je tu napovedbe strank spisal na čisto v navzočnosti dveh slovenskih prič, Frana Sušmela in Marije Smolič. Ta operat je povsem odgovarjal napovedbam strank. Na to je gosp. Corva vnovič šel na stanovanja strank. Tu je izročil pole tem poslednjim, ki so jih podpisale ali podkrižale, ko so se uverile, da so natančne.

Ne odgovarja resnici, da se je vsem slovenskim strankam vpisal italijanski občevalni jezik, marveč je g. Corva vpisal, kakor so mu stranke izjavile, vpisal je torej slovenski občevalni jezik za one, ki so to zahtevali, a italijanski ravno tako. Na to je pole, previdne s podpisom, ali znamenjem križa, dal še enkrat strankam v pregled. Gospoda Emil Corva in Fran Sušmel ter Marija Smolič so pripravljene to potrditi s prisego.

Marija Bačer.

Na vest, ki smo jo priobčili v „Edinosti“ od m. m. pod gornjim naslovom, češ, da se je gospica Bačer izrazila, da jo je sram se izdati za Slovenko, je omenjena gospica prišla k nam, da bi se nekako opravičila. V večerajši številki smo objavili tozadevno opravičenje, na kar smo prejeli sledeče pojasnilo:

in Rainhard sta jo dovela tja; oba le srednja talenta nista imela v sebi te moči, da bi umetniški dvignila opereto.

Eyslerjeve in Rainhardove operete so bile preveč nesmiselne v tekstu in banalne v glasbi.

Dunajski opereti so bili že odštet dnevi. Tedaj sta prišla Lehar in Straus in sta, kakor vemo, dvignila opereto na primerno višino, da je danes že slavljena v Berlinu, Londonu, Parizu in Peterburgu. Pojejo jo povsodi, kjerkoli so ljudje navdušeni za peje.

Kje je izvor temu velikemu vspehu? Kako je moglo priti do tega?

Odgovor je lahek. Straus je znal dati libretu pristno dunajsko godbo, polno sentimentalnosti in prekrasnih melodij, obenem pa ima Straus humorja in ga rabi sijajno v orkestraciji. Kdo ne pozna prekrasnega valčka I. dejanja, kdo ne pozna pesmi „Halo pikolo“ in polno drugih prekrasnih motivov.

Opereta je težka in stavlja na pevce precej muzikalnega znanja.

Slovensko gledališče uprizori to opereto z velikim stroškom in mnogo truda.

Za naše male razmere pomenja upri-

Opozoril sem služkinjo Marijo Bačer, naj zahteva od gospodarja, da jo vpiše za Slovenko. Ona mi je odgovorila, da jo je sram to storiti. Od očno moram oporekati, da bi se bil hotel maščevati nad omenjeno deklico. Stori sem le svojo narodno dolžnost. Sicer pa bi bilo glavno, da gospica Bačer dokaže, da je vpisana za Slovenko, ali pa, da je vsaj kaj storila, da bi to dosegla. — Dokler ne dokaže tega, jej vsa njena opravičenja nič ne pomagajo.

Slovenski Kalabreži.

Anton Fatur, uslužbenec pri južni železnici pristojen pod občino Zagorje na Pivki, stanujoč na Greti via Serbatoio št. 116, oče 4 otrok, ima brata na stanovanju, skupaj 7 oseb.

Janez Keršol, uslužben v splošnih skladiščih, v skladišču na Josipovem pomolu, ki je bil preje pristojen nekam na D lenjsko, a je pristojen sedaj v občino Trst, stanujoč na Greti, ul. Serbatoio št. 126, oče 2 otrok, skupaj 4 osebe.

Karol Bizjak, uslužbenec pri južni železnici pristojen sedaj v občino Trst, poprej v občino Orehek pri Postojni, stanujoč na Greti ul. Serbatoio št. 120 oče 5 otrok skupaj 7 oseb.

Dalje pomagajo poveljevat slavo matere Italije:

Fran Verč, doma iz Komna na Krasu in žena, doma iz kanalskega Loma, rojena Kofol s štirimi otroci, stanujoči ulica Farneto 464.

Fran Primčič, doma nekje na Goriškem in žena, tudi z Goriškega s sedmimi otroci, stanujoči na Belvederu št. 69.

Vincenc Krkoč, Greta Serbatoio št. 122 čuvaj v prosti luki, doma iz Vipave, žena pa Kraevka, je pustil, da ga je hišni administrator z družino vred (5 otrok) zapisal za Italijana.

Ciket Vincenc, stanujoč Zg. Greta 458, v prosti luki, doma iz Žablj pri Vipavi in žena Franciška iz Gabrovice se svojimi 2 otroci, sta se udala prigrvarjanju magistratnega revizorja in vpisala za Italijane. Istotako Erlak Josip, stanujoč v Rojanu, pri 12 murvah, službujoč v prosti luki je celo družino, obstoječo iz 8 oseb, prodal Italijanom, čeravno je on iz Kranjskega, žena pa Vipavka.

Dnevne novice.

Zader šteje po najnovšem ljudskem štetju približno 27.000 prebivalcev, med temi 20.000 Hrvatov. To je oni „italijanski“ Zader!

Paul Singer. V Berlinu je umrl v 67 letu svoje dobe znani voditelj nemške socialne demokracije in državni poslanec Pavel Singer. Pokojni Singer je bil imovit tovarnar, a je bil kljub temu vnet pristaš socialne demokracije in delaven član stranke. Leta 1886 je bil celo izgnan iz Berlinu. Od leta 1890 je bil Singer predsednik socialno-demokratskih strankarskih shodov.

Novo posojilo. Kakor znano, je drž. zbor že dovolil 109 milijonov kron posojila, ki se porabi za železniške investicije. Finančna uprava se je tozadevno že dogovorila s pošto hranilnico. Kurz novega posojila bo znašal 92 odstot.

Na krakovski univerzi vlada mir. Štrajkujočim so se pridružili tudi Malorusi. Češko visokošolsko dijaštvo v Pragi je sklenilo, da priredi enodnevni štrajk in sklic velik protesten shod v znak simpatije do krakovskih tovarišev.

Novo zvezo češko-slovanskih steklarskih delavcev so ustanovili v Pragi. Osamosvojenje čeških steklarskih delavcev je posledica sporov med avtonomisti in centralisti. Nova zveza šteje 2500 članov, a vseh steklarskih delavcev v Avstriji je samo 3000. To je nov korak k osamosvojitvi češke socialne demokracije od nemške.

zoritev tako težkega dela mnogo: pomenja, da je naše gledališče kos velikim, skoraj bi rekel največjim nalogam, pomenja, da ima intendantca resen namen gojiti to vrsto umetnosti, ki je obenem prehod k resni operni godbi.

Ali bo kedaj mogla priti tudi opera na deske naše Talije? Morda tudi to, če bo občinstvo z velikimi obiski podpiralo svoje gledališče, ta eminentni slovenski kulturni zavod ob obali Adrije.

Ali bo škodovala opereta drami? Tako se vprašujejo mnogi v skrbi. O tem ni dvoma, da opereta slabi drami škoduje; toda če se bodo vzpirale igre svetovnih avtorjev v dovršeni obliki, sem prepričan, da bo vsak rad zahajal k operetnim in dramskim predstavam.

Rad priznavam, da opereta stane mnogo. Stroški za orkester, za muzikalije in kostume so ogromni.

Edino le napredek na kulturnem polju, želja, da ne zaostanemo za drugimi narodi, je privedla intendantca do tega, da se je odločila do tega velevažnega dogodka.

Na občinstvu je sedaj, da z dobrim obiskom nagradi trud intendantca in igralcev.

Leon Dragutinović.

Kralja Peter in Nikola se odpovesta prestolu? Beligradska „Tribuna“ je prinesla senzacionalno vest, da se misli srbski kralj Peter in črnogorski kralj Nikola v kratkem odpovedati prestolu. Beligradskega dopisnika dunajske „Zeit“ pa poroča svojemu listu, da je doznal iz zanesljivega vira, da je ta vest izmišljena. Ko bi dopisnik omenjenega lista to ne bil dementiral, bi vseeno ne veroval nihče v to vest, katera se vidi na prvi hip, da je proračunjena le na senzacijo.

Črnogora namerava okupirati del Stare Srbije? — „Beogradske Novine“ objavljajo sledečo brzojavko iz Cetinja: V zadnjih tednih je 7000 beguncev iz novopazarskega sandžaka in iz Stare Srbije prbežalo v Črnogoro. Kralj in vlada se nahajata v težkem položaju, ker vedno raste število beguncev, katere morajo podpirati in ki zahtevajo, naj se uprejo z oboroženo silo nasilstvom turških oblastnih. Položaj je dan za dnevnom težavnejši. — Istodobno poroča „Politika“, da se Črnogora pripravlja na okupacijo onega dela Stare Srbije, ki se nahaja med Plavo in Gusinjem.

Domače vesti.

Politično društvo „Edinost“ ima jutri v petek, 3. t. m., ob 3. uri popoldne odborovo sejo v Slovenski Čitalnici.

Boj tržaških državnih uradnikov proti draginji je stopil v odločen stadij. V nedeljo, dne 5. februarja se vrši v kratkem času že tretji shod. Ob tej priliki nam bodi dovoljeno spregovoriti na naslov odbora, ki vodi vso akcijo, resno besedo.

Od vsega začetka smo s simpatijo sledili gibanju državnih uradnikov za zboljšanje njihovega položaja, ker vemo, da je ta boj več nego opravičen. O tem danes nečemo govoriti; leži nam na srcu nekaj drugega. Odbor, ki vodi vso akcijo, obstoji iz uradnikov nemške, slovenske in italijanske narodnosti. Pričakovalo bi se, da se bo pri tako važni akciji vpoštevalo jezike vseh treh narodnosti. A temu, žal, ni tako. Upoštevajo pač italijanščino in nemščino, a prezirajo popolnoma slovenščino. Na obeh shodih, ki so se vršili, ni bilo čuti ni besedice slovenščine.

Med tem, ko so se poročila predsednikov, ki je govoril italijansko, prevajala na nemščino, se za slovenščino nihče ni brigal. Tudi resolucije so bile prečitane samo v nemškem in italijanskem jeziku. Za naše uradnike je to sicer najlepši dokaz, da so jezikovno dobro kvalifikovani, vendar se nam tako preziranje našega jezika od strani mednarodnega odbora ne zdi na mestu. Čemu pa sedijo v tem odboru tudi slovenski uradniki? Da, čuli smo celo, da se je odločno zabranilo posluževati se na shodu slovenskega jezika. Razumemo, da je najbolj na mestu, ako se razpravlja v jeziku, ki je v Trstu vsem uradnikom razumljiv, namreč v italijanščini. A to pač smemo zahtevati, da se nas stavlja v isto vrsto z Nemci, da se namreč ponavlja predsednikova oficijelna poročila tudi v slovenščini in da se prečita resolucija tudi v našem jeziku, kakor se to dela na Nemce.

To se nam je zdelo potrebno napisati na adresu odbora, a slovenske člane, ki sede v njem, naj se vzdramijo in naj skušajo doseči to, kar gotovo tudi njim leži na srcu. Kolikor poznamo g. Resminija, se temu gotovo ne bo protivil.

Seveda bo naš list akcijo državnih uradnikov tudi nadalje zasledoval z vsemi simpatijami, a od akcijskega odbora pričakujemo več smisla za enakopravnost.

To smo napisali sine ira et studio in z najboljšim namenom. Zato pričakujemo, da se od merodajne strani ustreže našim opravičenim zahtevam.

Tudi pri c. kr. pošti! Na naši c. kr. pošti mora biti uslužben uradnik italijanske narodnosti, ki je zagrižen nasprotnik Slovincem in — tudi slovenske besede, bodi tiskane, bodi pisane.

Dne 28. t. m. je prejela barkovljanska Čitalnica vabilo na jubilejni ples Slovenske Čitalnice v Trstu. Vabilo je prišlo v odprti kuverti in na-njo je neki c. kr. zagriženec zapisal s svinčnikom z debelimi črkami: m...e. S tem je seveda c. uradnik pokazal svoje izobraženost in čuditi se moramo, da ni imel toliko poguma, da bi pod prelepo, blagodelečo, tržaško frazo zapisal še svoje ime. Ta slučaj gotovo dokazuje, da se dotični uradnik preklanceno malo boji vsakega postopanja od strani pošne uprave. Najbrž se vsak tak slučaj spravlja ad acta in pričakovati smemo, da nam ne bodo nekega lepega dne c. kr. italijanski uradniki na pošti niti dostavljali pisem s slovenskim naslovom, ampak da jih bodo kar spravljali v koš. To je kriče slučaj, ki dobro označuje ves notranji red v poštni palači in mi zahtevamo, da se stvar strogo preišče in eventualno tudi kazni. Saj smo vendar tudi mi od države pripoznan narod! Kaj pravi k temu c. kr. poštno ravnateljstvo?!

Jaz... Dopisnike prosimo vnovič in najnujnejše, da pišejo le na eno stran papirja in ne s svinčnikom. Kajti stavci — izlasti,

PODLISTEK.

„Valčkov čar“.

Opereta v treh dejanjih. Spisala Dörman in Jakobson. Vglasbil Oskar Straus.

K današnji premijeri v slovenskem gledališču.

Velik svetovni vspeh je imela ta opereta povsod, kjer-koli so jo peli. Povsod je navdušila občinstvo in nešteto krat je napolnila gledališčne blagajne. Straus in Lehar sta postala slavna in bogata. Leharjeva „Vesela vdova“ je poplavila ves svet in neznatni kapelnik mornariške godbe v Puli je postal preko noči slaven.

Oskar Straus je prišel z „Überbretla“. Walzogenovo podjetje je propadlo in Straus, ki je bil tam kapelnik, je ostal brez zasluzka. Na Dunaju je dobil dobrega libretista in „Valčkov čar“ je pri dunajski premijeri silno navdušil občinstvo. Lehar je dobil mogočnega konkurenta.

Dunajska opereta, ki danes uživa velik renomé, je bila na robu propada. Eysler

Velikanski dohod zadnjih novosti zimskega blaga za moške in ženske obleke Križmančič & Breščak, ul. Nuova 37 Trst.

ako delajo po noči — se branijo po vsej pravici (ker trpe oči) vsprejemati rokopise, pisane svinčnikom. Kolikokrat smo že opozarjali na to, a nič ne koristi.

Odbor združene slovanske mladine za prireditev velikega CM plesa izročil je v predprodajo: lože gosp. Vekoslavu Carlaris, Piazza della Borsa št. 3. I (Hrvat-ska štedionica). Sedeže na galeriji: gospej Terzini Biček (Narodni dom). Vstopnice po nižani ceni za člane: „Delavskemu podpornemu društvu“, „Narodni delavski organizaciji“, „Tržaškemu bralnemu in podpornemu društvu“.

Veliki planinski ples. — Ker že od mnogih strani prihajajo vprašanja po vstopnicah za veliki planinski ples, naznanjamo, da se dobivajo iste počeni z današnjim dnevom v slovanski knjigarni g. Jos. Gorenjca, ul. Caserma št. 16. V kratkem se objavijo tudi kraji v okolici, kjer se bodo prodajale vstopnice. Opozorjamo slov. občinstvo, da si čim prej preskrbi vstopnice, da se ne bo s tem delo odbora kakor tudi sebi ter prepreči naval na večer plesa pri blagajni.

Vstopnice bo treba nositi na plesu vedno skupno s planiko (zaponko).

Ples tiskarjev se bo vršil dne 4. t. m. v elegantnem salonu restavranca Dreher. Ves čisti dobitek se razdeli med potrebne vdove po dela cih - tiskarjih.

Odbor „Zveze slov. pevskih društev“ je sklenil v seji dne 20. januarja t. l. preskrbovati pevovodjem društev, ki so člani „Zveze“, proste vstopnice za razne koncerte, ki se prirejajo v Ljubljani. Pevovodjem z dežele se poleg tega povrne delni potni stroški do 50 odstot. Ker velja ta sklep tudi že za koncert „Glasbene Matice“ dne 5. februarja, naj blagovoliijo oni gg. pevovodje, ki se žele udeležiti tega koncerta, naznaniti to nemudoma „Zvezi slovenskih pevskih društev“ v Ljubljani.

So že na poti na II. veliki planinski ples! Iz pod Triglava nam poročajo 1. t. m.:

Ob prekrasnem vremenu in sukanju planinskih „prebivalcev“ je danes izpod sekire krepkega planinca veselo zdrčala nizdol prva „gorenjska udeleženka“ na II. planinskem plesu.

Brhki in vitki „zelenki“ se na vsej poti vriskaje pridružujejo razne planinske „krasotice“, tako, da se pomika že sedaj proti bohinjskemu kolodvoru za več vagonov vitkih, vedno deviško-cvetočih planinskih lepotic. Njih veselje vzbuja v vsej naravi največjo pozornost in vsi planinski „prebivalci“, katerim „kruta usoda zadržuje pridružiti se na pot vrlim planinkam, možno skrivajo „solzne“ oči pod belo zimsko kapo.

Mično je pa poslušati tajinstvene „pomenke“ teh krasnih hčera planin, ko si sramežljivo šepetajo med seboj, kako srčkano in ljubko bodo obkoljale in poljubljale vnožje toli ljubljene jim „sivega gorovja“ dne 11. t. m. v veliki dvorani „Nar. doma“ v Trstu.

Ker se bodo vršili planinski pozdravi in vsprejemi „planinskih krasotic“ na raznih kolodvorih do Trsta, bomo o tem potovanju že posebej poročali, odnosno brzojavili. Triglavski sinovi.

Tržaška mala kronika.

Roparski napad. — Antonijeta Kariž, šivilja, stanujoča v ul. Donata št. 13, je morala predvčeršnjim zvečer na ukaz svojega gospodarja ponesti par hlač k jednemu odjemalcu, ki stanuje v ul. sv. Klare. Ko je prišla v to ulico, sta dva lopova ustavila deklico; eden jo je prijel za prsa, drugi jo je pritisnil k zidu in poskušal jej strgati hlače. Na obupno vpitje deklice je priteкло več ljudi, nakaž sta jo oba lopova najhitreje popihnila.

Kariževa je že predvčeršnjim naznala to tatvino policiji, ali ta je stvar zamolčala. Z molčanjem je presneto malo pomagano za javno varnost!

Poskus samomora. Včeraj ob. eni uri po polnoci je pismonosa Karl Olinpič, star 43 let, stanujoč v ulici sv. Mavricija št. 2, v samomorilno svrhu izpil dozo potašnega hipermangata. Zdravniška postaja ga je pripeljala v bolnišnico. Vzrok je pripisati družinskim neprilikom.

Besnito nelegitimnega soproga. — Vincenza vd. Ceseratto, zopet poročena Klausberger, od katerega je sodno ločena, je živela skupaj s težakom Ivanom Gulič, starim 35 let, iz Skopec pri Sežani v ul. Fonderia 2. Ona se že dolgo nahaja v blagoslovljenem stanju. Ker ni Gulič niti malo skrbel za njeno vzdrževanje, marveč je še zahteval, naj ga ona hrani, ker je sam lenuh in zapravljivec, mu je ona pokazala vrata. Zato se je hotel maščevati. Skoraj vsak dan je prihajal k svoji „bivši“ in je grozeče zahteval, da ga sprejme v skupno menažo. Dobival je vedno „koš“.

Gulič jo je celo pozval na sodnijo na podlagi popolnoma izmišljenih zahtev. Včeraj je zopet prišel v stanovanje Ceserattove. Ko mu ona ni hotela odpreti, se je naslonil na vrata in z močnim sunkom jih je odprl. Ves besen je vstopil v kuhinjo, prijel tu za sekuro in vihteč isto po zraku kričal proti prestrašeni ženski: „Polomim vse in potem abijem tebe“. Ženska je iz strahu obnemogla. Besnež je tedaj vedno s sekuro v roki začel razbijati pohištvo in sekal na levo

in na desno. Na strašni ropot je priteklo več sosedov, ki so poklicali tudi redarje, in besnež je bil aretiran. Par dni pred tem dogodkom je Gulič pokazal 14 letni hčerki Cerettove petak rekoč: S tem le si kupim revolver, s katerim ubijem Tvojo mater.

Loterijske številke, izžrebane dne 1. februarja:

Praga 81 15 36 17 43
Lvov 54 23 5 43 22

Koledar in vreme. Danes: Darovanje Gosp. — Svečnica. — Jutri: Blaž, škof.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne — 2° Ceis. Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma jasno. Semtertja megleno. Hladni vetrovi. Mrzlo.

Društvene vesti.

Na občnem zboru podružnice družbe sv. Cirila in Metoda na Greti Rojan-u je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik g. Lovrenčič Matija; tajnik g. Vončina Miha; blagajnik g. Mikota Julij; namestniki: gg. Železnikar Josip, Schrey Emanuel, Mavrič Anton; pregledovalci računov: gg. Bremec Anton, Mikelič Fran, Svoboda Maks.

Gg. odbornike „Delavskega“ podp. društva“ se opozarja tem potom, da bo jutri v petek, dne 3. februarja ob 8. uri zvečer redna odborova seja.

Bratska sokolska društva in odseki v Trstu in okolici! V nedeljo, dne 5. februarja ob 9. uri popoldne se vrši ustanovni občni zbor „Tržaške sokolske župe“. Ustanovitev te župe je nujna potreba v naši sokolski organizaciji, kajti le s trdno in dobro organizacijo je mogoče doseči enotnost v telovadbi ter tako sploh pravi cilj sokolski. Pristop na ta važni občni zbor ima vsak Sokol in prijatelj Sokolstva, kajti treba je, da spozna vsak važnost sokolske organizacije.

Na zdar! Pripravljalni odbor. Prvi redni občni zbor „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ se bo vršil v nedeljo, dne 5. februarja 1911 točno ob 3. uri popoldne v dvorani „Konsumnega društva“ v Rojanu z dnevnim redom: 1. Poročilo predsedstva. 2. Poročilo tajništva. 3. Poročilo blagajništva. 4. Poročilo računskih pregledovalcev. 5. Poročilo nadzorstva. 6. Volitev osrednjega upravnega odbora. 7. Izpremembra glavnih pravil. 8. Samostojni predlogi. 9. Razno.

Trž. kolesarsko društvo „Balkan“ vabi na plesni venček, ki se bo vršil v nedeljo, dne 5. februarja t. l. pod vodstvom prof. plesa g. I. Umeka v prostorih Trgov. izobraževalnega društva, ul. S. Francesco št. 2. Ples začne ob 7. uri zvečer in bo trajal do 2. ure jutraj.

Ples se bo vršil danes v četrtek v Čitalnici pri Sv. Jakobu (Campo S. Giac. 5 I.) od 5. do 9. ure. Vstopnina za moške 50 stot., ženske 30 stot. Vstop je dovoljen tudi nečlanom.

Pripravite se vsi na veliko maškarado št. — jakobske mladine na pustno soboto! — Prva nagrada za najlepše maske je zlata ura.

Veselični odsek „Trg. izobr. društva“ naznanja, da se vrši danes ob 4. uri popoldne plesna šola in zvečer navadna plesna vaja.

Vrdelski „Sokol“. V soboto, dne 4. t. m. ob 8. uri in pol zvečer se bo vršilo nadaljevanje rednega občnega zbora.

Pevsko društvo „Ilirija“ pri Sv. Jakobu bo imelo svoj občni zbor v nedeljo, dne 5. t. m. ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih, ul. Montecchi.

Vabljeni so vsi udje, sodelujoči in podporni, kakor tudi prijatelji društva na to zborovanje. Z ozirom na to, da se bo tudi razpravljalo o zelo važnih stvareh,

DAROV!

Za veliki planinski ples darovali so: g. Kašpar Kastelic iz Materije 20 K, gosp. Gjuro Vučkovič 10 K, g. c. kr. deželni pod-

Poslano*)

ZELO VAŽNO!

Od danes do včevši 17. aprila t. l. dobijo vsi oni, ki bodo kupili moške ali otroške obleke, površnike ali damske obleke v trgovini

BOHINEC & C.o

TRST - ulica delle Torri št. 2, za cerkvijo sv. Antona novega,

listek na obleki, oziroma površniku, ali damski obleki. Ta listek, na katerem bo natisnjena številka, bo treba shraniti, na kar se bo vršilo žrebanje treh darov,

katerih vsak je vreden 50 kron

(moške obleke, površniki, damske konfekcije). Na dan 18. aprila t. l. se bo vršilo žrebanje treh števk in 19. aprila t. l. bodo priobčene v „Edinosti“ tri izžrebane številke, katerih lastniki dobijo gorenje zneske.

BOHINEC & C.o

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu zakon velja.

Odlikovana pekarna in sladstčarna
z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi
v Londonu leta 1909

Acquedotto 15 - Podruž. ul. Miramar 9
naznaja slavnemu trikrat n. dan svež kruh.
občinstvu, da ima
Iredeljnih ce je tudi dobro pres rblj na z vsakovrstnimi bliskoti
pohodne za čaj. Ima razna fina vina in likerj - v buteljkah
in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne
orte. krokat id kakor tudi vse predmete za speči. Ima tudi
najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni
bistaplata pustičla na dan - Priporoca
se v našem občinstvu z odličn sp štovanjem

Ulino Skerk : Trst

Z MSKA SEZONA : **BOHINJSK. BIS RICA**

Grand hôtel
TRIGLAV
oddaljen 3 mi ute od kolodvora BISTRICA
nasproti ananšču. -- Izborna kuhinja, iz-
borne piže, zaku jene lepe sobe. Zl ane
zimske cene. -- MEDNARODNO VODSTVO.
Naroča se sobe, sanke, sani in
vremenska poročila.

Potovalni urad : P. CHRISTOFIDIS, Trst, Hôtel de la Ville

Na obroke! **JAKOB DUBNSKY** Na obroke
TRST - ulica dell' Olmo št. 1, II. nadstropje - Trst
Velika izbira iz oto ljenih oblak za gospode in manufakturnega blaga
ter moške in ženske sukoje.
I GODNI POG JI ZA PLAČILA NA OBROKE. Cene brez konkurence.

Simić & Co. - Trst

ul. S. Anastasio 8-10

OBAVLJA

Agenturske in komisijn. posle
Bavi se s prodajo kolonijalnega
blaga in nakupom dež pridelkov.

... ŠOLA ZA JEZIKE ...
Polyglotte Acquedotto št 16
prvo nadstropje.

Nova metoda za narečanje modernih jezikov.

Izvanredno ugodna priika!!!

Nemško . 8 lekolj Kron 4 { Dve : lekolji
Francosko 8 lekolj Kron 6 { v akl : tedan
Angško . 8 ekoj Kron 6

Vpiše se lahko vsak dan od 11.-1. in 7.-9.

Ravnatelj lastnik Prof. Paolo Marquardt.

ZOBNI ambulatorij **HANS-a SCHMIDT**
prej sodruga Dr. A. Mitták-a
Trst, ulica della Zonta 7, I. nadstropje

Ako hočete imeti **dobe Gramofon**
vprašajte večno znamko „ANGEL J“
ki deluje perfektno z navadnimi iglami. Ne
dajte se opehariti od gotovih novih sistemov, ki nik-
dar ne dosežejo zaželenega uspeha. Predno kupite
PLOSČE obiščite edino le

Tržaški grafični zavod - Trst

Piazza della Borsa št. 13, I. nad. - Telefon 742

ki olajšuje plačline pogoje. — CENIČI ZASTONJ
Mehanična delavnica in poprave gramofon-
nov. Tovarna pečatov iz kavčukov, števkil
in hišnih tablic, pisalnih miz, stekla, na-
Nizke cene. pisov itd. Nizke cene.

Splošno anonimno društvo za prevažanje

Via Ghega 3, Telefon 2487.

Shramba in prevažanje pohištva **Razpošil. in shramba kovčkov**
Telefon 1220. 2572.

Čiščenje in shramba preprog

Telefon 2573.

Odlikovana krojačnica
Avgust Stular
TRST - Via delle Poste št. 12, I. nad. - TRST
izvršuje elegantne plesne
Cene zmerne. obleke Delo solidno.
kakor: frak, smoking, salon, sacco.

nadzornik Fr. Matejčič 12 steklenic vina iz agrarne kleti v Poreču, g. Vekoslav Knafelc šopke planinskih cvetk (planink). Nadalje darove sprejema g. Zinka Rybář, ulica Valdirivo št. 11.

— Povodom 50-letnice „Slov. Čitalnice“ daruje g. Anton Kalister 20 kron moški podružnici sv. Cirila in Metoda. Denar hrani uprava.

Naše gledališče.

Danes ob 4. uri popoldne še enkrat in zadnjikrat v sezoni francoska burka

„HOTEL BRABANT“,

Zvečer ob 8. uri znana čarobna opereta

„VALČKOV ČAR“
(Walzertraum).

Za to zanimivo opereto, ki ima prekrasno godbo, vlada, kakor čujemo, največje zanimanje. In opravičeno. S to vprizoritvijo dokažemo, da je naš oder zmogel operete, ki je največja privlačna sila vseh dunajskih in večjih gledališč.

Opozorjamo še, da gostuje v opereti g. ca Janova.

Vstopnice za obe predstavi prodaja vratarica „Nar. doma“. Želeli je, da si jih, kdor le more, poprej preskrbi, da ne bo zvečer prevelikega navala pri biagajni.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. Danes repriza opere „Boris Godunov“.

EDEN. Danes dve predstavi novega, jako zanimivega varijetnega programa.

Vesti iz Goriške.

x Goriški učiteljskiški prireditelji priredijo glasbeno-zabaven večer v soboto, dne 4. febr. ob 8. uri zvečer v „Trgovskem domu“ pri pogrnjenih mizah. Čisti dobiček je namenjen „Dijaški kuhinji“, zato je pričakovati obilne udeležbe.

x „Slov. brašno in podporno društvo“ v Gorici priredi svojo veselico v nedeljo dne 5. februarja ob 8. uri zvečer pri „zlatem jellenu“. Vspored je zanimiv in bogat.

Potrjena deželna zakona. Cesar je potrdil zakon, vsled katerega se občinska cesta, ki vodi iz Cerka preko Novakov do kranjske meje, uvrsti med skladovno, in pa zakon o varstvu poljedelstvu koristnih ptic.

Vesti iz Istre.

Iz Herpelj-Kozine. Železničarsko veselico priredi danes dne 2. febr. postaja Herpelje Kozina v dvorani gosp. Josipa Križmana v Herpeljah. K plesu bo svirala tamburaška godaa iz Kozine. Med odmorom preskrbi odbor različne zabave. Promenadna toileta. — Začetek ob 6. uri zvečer.

Razmere na sodnji v Podgradu. — Iz Podgrada, dne 27. I. 1911. — „Castelluovo è troppo remoto“, je izjavila o neki priliki neka odlična oseba v Trstu, a je še mnogo oddaljenejših krajev iz Trsta v naši deželi. Vendar niti eden od teh krajev s sedežem sodnije se ne more ponasati s tem, da bi se tako malo skrbelo za to, ali je na sodnji dovolj pisarniškega osebja, ali ne.

Podgrad je središče sodnega okraja, ki šteje okoli 20.000 prebivalcev, torej enega izmed največjih sodnih okrajev na Primorskem. Imeli smo tu vedno vsaj tri sodne kanceliste, odnosno oficijale in prve dni junija m. l. je bilo radi potrebe poprave zemljiške knjige razpisano še mesto četrtega kancelista. Sodna uprava sama priznava, da je najmanj toliko število potrebno. Oglejmo pa si, kako ta stvar na papirju v resnici izgleda v tem, celih 35 km od Trsta oddaljenem Podgradu.

Že meseca novembra 1909 je zbolel eden oficijalov, ki je potem, ves čas nesposoben za službo, umrl proti koncu minolega leta 1910. Ves čas boleznij ni imel v uradu nikakega namestnika. Kmalu za njim je zbolel eden izmed pisarniških oficijalov, ki jih po stari praksi uporabljajo za to, da kljub naravnost sramotni plači zraven njim odkazanega dela po potrebi tudi izven uradnih ur mašijo luknje, nastale vsled bolezni, premeščenja ali karsikebodi pravih pisarniških uradnikov. Ta pisarniški oficijant je še danes

nesposoben za službo. Meseca oktobra je odšel drug oficijant k vojakom. V svrhu poprave zemljiške knjige so bili svojčas poklicali sem enega pisarniškega pomočnika in enega oficijanta. Ta dva pa ob takih razmerah seveda ne moreta služiti namenu, za kateri sta bila sem pozvana. Temveč morata biti tako za nekaj „Mädchen für Alles“. Videlo se je, da se z delom ob stalnem pomanjkanju osebja nikamor ne pride. Zato — so se pomnožile uradne ure. To izjemno stanje s pomnoženimi uradnimi urami traja sedaj že kake tri mesece. Kake rešitve pa čakamo v tako oddaljenem Podgradu zaman. V mesecu novembru 1909 oboleti in sedaj že pokojni oficijal čaka še vedno nadomestila, enako oboleti in drugi k vojakom odišli oficijant. Vse to se je zamašilo z enim pisarniškim pomočnikom-zacetnikom.

Konečno se je pokazal uspeh: Obolela sta pošteno še en kancelist in en oficijant. Tako smo prišli srečno do tega, da imamo v Podgradu pri treh sodnikih namesto štirih kancelistov enega samega in zraven njega za vsa redna in izredna dela cele štiri pisarniške pomočnike: vse to v okraju, ki šteje, kakor rečeno, okoli 20.600 prebivalcev!!! Koliko morejo te moči zmagovati svoje delo, si lahko vsak sam predstavi.

Prišli smo sicer po dolgem času do tega, da smo dobili v ta čisto slovensko-hrvatski okraj uradništvo izključno našega jezika, toda, kaj nam pomaga, ako se niti toliko ne skrbi za našo sodnijo, da bi se moglo vsaj približno v redu delo vršiti. — Kaka muka je za vse stranke, ki imajo opraviti s sodnijo, ako jih uradništvo kljub najboljši volji ne more postrči. — To ve vsakdo, ki ima kaj opraviti s sodnijo.

V tem oziru ne zadevuje nikaka krivda tukajšnjega uradništva, ki je pa prebivalstvu skozi in skozi priljubljeno, temveč one višje kroge, ki jim je skrbeti za to, da se izpraznjena mesta čimprej popolnijo, in da se v slučajih bolezni dobe pomožne moči. Kar se godi v Podgradu, presega že vse meje. Upajmo, da ta naš glas ne naleti zopet na gluha ušesa.

Mali oglasi

Resno mislečim! 26 letni mladenič s po po noma nemadeževano preteklostjo, trgovsko izobražen, s 50.000 K premoženjem, se želi seznaniti z go-pi-ro od 17. do 24. leta v svrhu ženit e, s čisto preteklostjo, veseljem do trgovine, iz mesta ali dežele, če mogoče s kapitalom 6000 K. Res e ponudbe če le mogoče s sliko, za katero vrnitev se jemči, je poslati na In-s-er-atni odd-let Edinosti pod šifro „Prihodnost“. Najstrožja ta nost 32

Posestvo v najlepši legi pri Piščancih (kat občina Rojani) se prodaja ali da v najem pod tako ugodnimi pogoji. Pos-estvo ob-stoji iz prostorne kmečke hiše in nad 4000 kvad. sednjevinog ada, je obidno in ima lastni stud-nec. Nahi v pove upra-n švo E inosti. 189

Dobra kuharica, katara govori sloven-sko, nemšk in an-g-lesko se ponuja. Nahi v: Katarina Jerman, via Serbatoio Greta 1 5, II. nad. 175

Nova mlekarina ulica O mmerci le 3 s prodajo mle a in suro-vega masla, aie i a adie smetane, svežih jaje, finih biškotinov, čokolade bel-kave, pive in vina v but-likah — R. vito a Lenghi.

Ugodna prilika. partija ši- alnih strojev Singer, pisarna gavan-cija za tri leta, za družino po K 62. drugi moderni za v-a dela K 100. Ulica Santa Caterina 9, skladiš-če 1, dvorišče. 128

Svetlo in likano perilo. Kdor hoče svetlo in likano perilo, naj se obrne na zavod F. Samokov v Trstu, ulica Cecilia št. 14, priti-je. Telefon 22-69. 2003

Za mešno trgovino na dež li iše - - - se za 15 maren starejši trgo-ski pomočnik kot prva meš. Ponudbe in po-junja d. sedanj-jat go-zbo a ja naj se poš-je pod šifro „zanesljiv“ glavna pošta Go-lea (Primorske). 174

Hšne posestnike v Trstu opozarjam, da prevzamem po po-godbi administra-ijo večih hiš. Reference dobre. — Vpr-šanja na In-s. odd. Edin- sti pod „Oster“. (116)

Krompir za seme. Edini krompir za seme najbolj vrste se dobi v ul. S. Maurizio 2, Anton Vatrovec. 150

Josip Trampuš Trst, ulica Industria št. 3 (Sv. Jakob) priporoča svoje pekari-je. Večkrat na dan svež kruh. Zaloga moae vsake vrste iz pr-vih mlina v. Vino in likerji v steklenicah. Sladčice in blakoti. 1928

RUDOLF SCHULTZE
IZ BERLINA koncesijonirani zobotehnik
Piazza Barriera vecchia, uhod ulica Sette Fontane šte. 2, II.
bivši asistent zobozdravnika dr. Saklerja.

UMETNI ZOBJE PO NAJNOVEJŠI MODERNI TEHNIKI.
JAMČI SE ZA PERFEKTNO IZVRŠITEV.
Zmerne cene z ozirom na razmere manj posedujočih slojev.
POPRAVKI SE IZVRŠUJEJO V DVEH URAH. — SPREJEMA OD 9—1 IN 3—7.

„Konsumno n posojilno društvo“
na Kontovelju
registrovana zadruga z omejenim poroštvom
vabi na

redni občni zbor
kateri se vrši
dne 12. februarja t. l. ob 10. uri predpol.
v društvenih prostorih.

INEVNI RED:
1. Pozdrav predsednika
2. Prečitanje poročila sodnega revizorja.
3. Poročilo tajnika i b-ue-juika.
4. Odobrenje le nega računa.
5. Volitev odbora in nadzorstva.
6. Spr mema pravil
7. Razni nasveti in predlogi. ODBOR.

Emilio Digianantonio
Trst, ulica Felice Venezian 11.
Sprejema vsakovrstna okenska dela, izbor navadnih šip, belih in barvanih, z okraski vsake vrste in velikosti. Ornamentalne in stesne šipe vsake vrste in velikosti. ZRCALA brušena in kristalnata. Naizjemn jše cene

Razstava: pohištva
VEDNO V ZALOGI: moderne in gosposke spalne sobe in jedilnice iz amer. orehovine, hrastovine in mahagonije; pisalne mize in obešalniki za obleke. Prodaja po konkurenčnih cenah. Via Madonna del Mare št. 6
REZBARSKA DELAVNICA.

Varšivona znamka: „S DRO“

Liniment Capsici Co.
nadomestek za
SIDRO-PAIN-EXPELLER
je že staro skušeno domač- zd avilo, ki se že mnogo let upora-ija uspešno drgnjenje proti trganju, reumatizmu in zmrzlini. Zaradi masjrednih posne Svarilo. manj naj se pazi pri naku-u in jemlje le originalne steklenice v zavojih z varstveno znamko „SIDRO“ in me-: Richter. Cena po 80 vin. K 140 in K 22. Dobi se v mnogih lek-nah. Glav. zaloga Jožef Török, lekarnah v Bu impekt. Dr. Richterja lekarna K ZLATEMU za Elbethstrasse No. 5 neu.

Mlada babica z deželo, ka era je že eno leto prakticirala iše sobo ia hrano pri kake s-a-i babici v Tr-stu. Sužila bi tudi k-t pom-galka. Po-nuja 50 K m-a-eno. Nismene ponudbe pod „MLADA BABICA“ na In-ser-atni odd-let Edinosti 1417

MEHANIČNA DELAVNICA

F. Miheučič & F. Venutti
Trst - Via Tiziano Vecellio 4.

Popravlja in postavlja stroje in parne kotle, parne motorje, na plin, benzin in naf o. Industrijalne instalacije vsake vrste: mlino, stiskalnice in čistilnice. Specialitet: žag za kamnje, sti kalulce za grozdje: stroji za obdelovanje lesa. Izdelava e o-alk in uzo-ree za testiranje in biško e. — Zaloga novih in starih motorjev, brizgalnic, strojev za v-drževanje zidar-kega materiala, mleje kave, drož in drugih tehni-ah predmetov.

Velika prilika!!!
Odprl sem v Trstu
v ulici Campanile št. 21
svojo prodajalno z zgotovljenimi oblekami
za moške in ženske. Prodajel bom tudi moje in no-govice perilo vsake vrste in manufakturno blago. Imam veliko zalogo čevljev za moške, ženske in otroke. Soli na postrežbo. CENE JA O NIZKE.
Priporoča se G. HAMMER.

Vek. Petrovčič
čevljarski mojster
Trst, ul. Barr. vecchia 40.
Zaloga izdelanih doma-ih čevljev.
Sprejemajo se naročila po meri.

Josip Semulč
TRST, ulica dell' Istituto št 5
Priporoča slav. občinstvu SVOJO PEKARNO in SLADČICARNO v kateri se dobi cel dan svež kruh in raznovratne sladčice. Moka iz I. mlincev ter mas-o. Likeri, vino in pivo v stekl. Postrežba tudi na dom.

Kron 6200!
AUTOMOBILI FORD 1911
Največja tovarna sveta. Izdelovanje letno 40.000 voz edinega tipa CHASSIS 20 HP šes- r-znih tip v kočlj. Kočlja „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in na-ekonomičnejša kar jih obstoji. GENERAL-I ZASTOPNIK
ANTON SKERL. TRST
Piazza Goldoni 10 11. Tel 1734
Velika centralna garaža, ulica del Bacchi 16, vokal ulica Bossotto TELEFON 2247. STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanske).
Automobili na posodo po zme-ni ceni.
Varstvo in v-drževanje avtomob-ov. — Solidna postrežba.

Zdravilno pivo
dvojnega kvasa
zalozna marka „Sveti Štefan“
Glasoviti profesor zdravnik Karl von Noorden, ravnatelj prve dunaj-ske zdravniške klinike, iz-javlja, da je pivo dvojnega kvasa zalozna marka „Sveti Štefan“ zelo upliven pripo-moček za železode bolezn in za n-ervozne osebe.
Zaloga: Trst, via Valdirivo št. 32.
Telefon št. 2201. (B.)

JADRANSKA BANKA

TRST, VIA CASSA DI RSPARMIO ST. 5 (LASTNO POSLOPIE).

KUPIJE IN PRODAJA:
VREDNOSTNE PAPIRJE RENTE OBLIGACIJE, ZA-STAVNA PISMA, PRIJORITETE, DEKNICE, SREČKE ITD.
VALUTE IN DEVIZE.

PREDUJMI
NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO LEZEČE V SAVNIH S-LADIŠČIH.
SAFE-DEPOSITS. — PROMESE.
BRZOJAVI: JADRANSKA.

MENJALNICA.

VLOGE NA KNJIŽICE
OD DNEVA VLOGE 4% DO DNEVA VZDIGA

RENTNI DAVEK PLAČUJE BANKA IZ SVOJEGA.
NA TEKOČI IN ŽIRO-RAČUN PO DOGOVORU.
ŽIVAHNA ZVEZA Z AMERIKO. — AKREDITIVI.

URADNE URE: 9—12, 2^{1/2}—5^{1/2}.

ESKOMTUJE: MENICE, DEVIZE IN FAKTURE.

ZAVAROVANJE
VREDNOSTNIH PAPIRIEV PROTI KURNI IZGUBI.
REVIZIJA ZREBANJA SREČ ITD BREZPLAČNO.
STAVBNI KREDITI. REMBOURS-KREDITI.
KR DITI PR-TI DO-UMENOMU UČRANJA.
BORZNA NAROČILA. — INKASO.
TELEFONI: 463, 1793.

FILIJALKA V OPATJI.